

คณะกรรมการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

โชคสุข กรกิตติชัย

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

กรรมการ คือ บุคคลที่สภาแต่งตั้งขึ้นประกอบเป็นคณะกรรมการ ให้มีอำนาจหน้าที่พิจารณา
กระทำกิจการ หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาหรือตามที่สภามอบหมาย

ประเภทของคณะกรรมการ

ตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2558 กำหนดให้มีคณะกรรมการสามัญหรือ
คณะกรรมการวิสามัญก็ได้ โดยคณะกรรมการสามัญประกอบด้วยบุคคลซึ่งสภาตั้งจากบุคคล
ซึ่งเป็นสมาชิกของสภาเท่านั้น ส่วนคณะกรรมการวิสามัญจะตั้งจากบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกด้วยก็ได้
โดยคณะกรรมการแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. คณะกรรมการสามัญประจำสภา คือ กรรมการที่สภาตั้งจากบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของสภา
ซึ่งแต่ละคณะประกอบด้วยสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่า 11 คน แต่ไม่เกิน 23 คน โดยคณะกรรมการสามัญ
ประจำสภามีจำนวน 11 คณะ ดังนี้

- (1) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
- (2) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
- (3) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
- (4) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น
- (5) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา
- (6) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ
- (7) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน
- (8) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- (9) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการสื่อสารมวลชน
- (10) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม
- (11) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม

และจริยธรรม

โดยสมาชิกคนหนึ่งจะดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำสภา ได้เพียงคณะเดียว

คณะกรรมการสามัญประจำสภาจะดำเนินการศึกษาและเสนอแผนการปฏิรูปต่อสภาภายใน 30 วัน
นับแต่วันที่ประธานสภากำหนด และให้รายงานความคืบหน้าของการปฏิบัติงานเป็นเอกสารต่อประธานสภา
ทุกเดือน และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภาเพื่อให้ความเห็นชอบ

2. คณะกรรมการวิสามัญ มีดังนี้

2.1 คณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มีจำนวนไม่เกิน 21 คน ประกอบด้วย ประธานสภาหรือสมาชิกที่ประธานสภามอบหมายเป็นประธานกรรมการ ประธานกรรมการวิสามัญประจำสภาตามข้อ 73 วรรคสอง ทุกคณะ โฆษกสภาจำนวน 1 คน เลขาธิการ สมาชิกที่ประธานสภาเสนอเพื่อให้ทำหน้าที่เลขานุการกรรมการ และสมาชิกอื่นที่ประธานสภาเห็นสมควร โดยมีอำนาจหน้าที่ กระทำกิจการ พิจารณา หรือศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (1) จัดทำแผนการปฏิรูปของสภา
- (2) พิจารณาเรื่องอื่นใดตามที่สภามอบหมายหรือตามที่ประธานสภามอบหมาย
- (3) ตรวจสอบรายงานการประชุมและพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยรายงานการประชุมลับ
- (4) ตรวจสอบการไม่แสดงตนของสมาชิกตามมาตรา 39/2 ประกอบมาตรา 29 และมาตรา 9 (5)

ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557

- (5) กระทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสภา

(6) ประสานงานกับคณะกรรมการวิสามัญประจำสภาทุกคณะและสมาชิก เกี่ยวกับการพิจารณารายชื่อสมาชิกหรือบุคคลใด ๆ ที่จะเสนอให้ที่ประชุมสภาเลือกเป็นกรรมการวิสามัญตามข้อ 79 แล้วแต่กรณี เพื่อให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสมและเป็นธรรม

(7) เสนอแนะต่อประธานสภาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบงานสภา และการดำเนินกิจการในด้านต่าง ๆ ของสภา

- (8) เสนอแนะต่อประธานสภาเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้แก่สมาชิก

2.2 คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีจำนวนไม่เกิน 21 คน โดยมีผู้แทนจากคณะกรรมการวิสามัญประจำสภาคณะละ 1 คน และบุคคลอื่นที่สภาแต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และขอเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ประธานสภากำหนด และให้รายงานความคืบหน้าของการปฏิบัติงานเป็นเอกสารต่อประธานสภา ทุกเดือน และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภา

การตั้งกรรมการวิสามัญประจำสภาของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ในการตั้งกรรมการวิสามัญประจำสภาฯ นั้น ให้ที่ประชุมสภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง และให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความจำนงโดยยื่นต่อประธานสภาตามแบบที่กำหนด เพื่อที่จะดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการวิสามัญประจำสภาได้ไม่เกิน 3 คณะ โดยเรียงลำดับความต้องการ ในกรณีที่คณะกรรมการวิสามัญประจำสภาคณะใดมีสมาชิกยื่นแสดงความจำนงจะดำรงตำแหน่งไว้น้อยกว่าหรือเกินกว่าจำนวนที่มีได้ในคณะกรรมการคณะนั้น ให้ใช้วิธีเกลี่ยโดยหารือกับสมาชิกที่เกี่ยวข้องหรือใช้วิธีจับสลาก

องค์ประกอบของคณะกรรมการธิการของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

คณะกรรมการธิการของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการกรรมการ โฆษกกรรมการ โดยมาจากผู้เป็นสมาชิกและตำแหน่งอื่น ตามความจำเป็นจากกรรมการในคณะนั้น ๆ นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการคนหนึ่งประจำ กรรมการแต่ละคณะ โดยให้คณะกรรมการแต่งตั้งจากรายชื่อข้าราชการสำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎรตามรายชื่อที่เลขาธิการเสนอ หรืออาจตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการก็ได้

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

คณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. พิจารณา กระทำกิจการ หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาหรือตามที่สภามอบหมาย เพื่อให้การปฏิรูปประเทศสัมฤทธิ์ผล หากคณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะใดเห็นว่ามีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ ให้คณะกรรมการคณะนั้นจัดทำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวพร้อมกับรายงานเพื่อเสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เพื่อพิจารณาต่อไป
2. ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านอื่น ๆ ให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย
3. ตั้งคณะอนุกรรมการไม่เกิน 3 คณะตามความจำเป็น แต่ละคณะประกอบด้วยอนุกรรมการจำนวนไม่เกิน 15 คน ซึ่งเลือกจากรายชื่อที่กรรมการเสนอ โดยให้ตั้งจากบุคคลที่เป็นกรรมการในคณะนั้น จำนวนไม่น้อยกว่า 1 คน เพื่อพิจารณาปัญหาอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามแต่จะมอบหมาย
4. เรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น ในกิจการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาหรือศึกษาอยู่ โดยให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อประธานกรรมการหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

องค์ประชุมของคณะกรรมการ

การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในการประชุมคณะกรรมการที่จะมีการลงมติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และให้นำความในหมวด 4 การประชุมและหมวดอื่นที่เกี่ยวข้องของข้อบังคับการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2558 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ

กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

1. สภาสิ้นสุดลง
2. ตาย
3. ลาออก
4. มีการตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม
5. สภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
6. สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา 39/2 ประกอบมาตรา 29 และมาตรา 9 (5) ของรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557

เมื่อตำแหน่งกรรมการในคณะใดว่างลง ประธานกรรมการจะต้องทำหนังสือแจ้งต่อประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้สภาตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง สำหรับคณะกรรมการวิสามัญ หากตำแหน่งกรรมการในคณะใดว่างลง ประธานกรรมการวิสามัญจะทำหนังสือแจ้งต่อประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้สภาตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือไม่ก็ได้

สรุป

คณะกรรมการที่สภาตั้งขึ้นเปรียบเสมือนสภาเล็กที่ช่วยแบ่งเบาภาระของสภา เนื่องจากกิจกรรมต่าง ๆ ของสภามีมาก และมีความสลับซับซ้อน ซึ่งสภาไม่อาจจะพิจารณาได้อย่างละเอียด คณะกรรมการจึงเป็นตัวช่วยเหลือพิจารณากลับกรองเรื่องที่มอบหมายหรือเรื่องที่เสนอก่อน เพื่อสภาจะได้วินิจฉัยได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการประหยัดเวลาให้สภาอีกด้วย

บรรณานุกรม

“ข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2558” (3 พฤศจิกายน 2558). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 132 ตอนพิเศษ 279 ง, น. 33-40.